

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑๕

1

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้เยาว์ร้องทุกข์ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๔๗/๒๕๖๓ โจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เยาว์เป็นผู้ร้องทุกข์เองโดยมี ด. พาโจทก์ร่วมที่ ๑ ไปร้องทุกข์ การร้องทุกข์มิใช่เป็นการทำนิติกรรม โจทก์ร่วมที่ ๑ กระทำเองได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๑ ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยและได้ให้การไว้ในฐานะผู้กล่าวหาความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจารโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๑ โจทก์มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐

แม้โจทก์ร่วมที่ ๑ ไม่ได้ฎีกาในสวนแพ่ง (พนักงานอัยการโจทก์ฎีกาในคดีสวนอาญา) แต่คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องคดีอาญา ในการพิพากษาคดีสวนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีสวนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกคดีสวนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลของคดีอาญา

คำถาม ความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์ ยายของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ เป็นผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เยาว์หรือไม่

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม หากยังไม่ได้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม จะถือว่าเป็นผู้รับบุตรบุญธรรมและเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมที่จะมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๑/๒๕๖๓ โจทก์ร่วมเป็นยายของผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้เยาว์ เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๑) บัญญัติให้ผู้ที่มี

อำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ได้แก่ ผู้แทนโดยชอบธรรม โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่บุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๒ ตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้ปรากฏข้อเท็จจริงตามสำเนาคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมจดทะเบียนรับผู้เสียหายที่ ๒ เป็นบุตรบุญธรรมก็ตาม แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๘/๒๗ บัญญัติว่า การรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมายและคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ดังกล่าวเป็นเพียงคำสั่งอนุญาตของศาลแทนการให้ความยินยอมของผู้เสียหายที่ ๑ บิดาของผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งไม่สามารถแสดงเจตนาให้ความยินยอมในการรับบุตรบุญธรรมของโจทก์ร่วมได้ตามมาตรา ๑๕๙๘/๒๑ เท่านั้น หาได้มีผลเป็นการรับรองความสมบูรณ์ของการรับบุตรบุญธรรมเช่นเดียวกับการจดทะเบียนตามกฎหมายไม่ ดังนี้ เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่แสดงว่าโจทก์ร่วมได้จดทะเบียนรับผู้เสียหายที่ ๒ เป็นบุตรบุญธรรมแล้ว การรับบุตรบุญธรรมของโจทก์ร่วมจึงยังไม่สมบูรณ์และไม่มีผลตามกฎหมาย โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้รับบุตรบุญธรรมตามกฎหมายและไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๑) จึงไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๒ และไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ ทั้งไม่มีสิทธิฎีกาในความผิดฐานดังกล่าว ดังนี้ ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจและมีคำสั่งรับฎีกาของโจทก์ร่วมในความผิดฐานดังกล่าวจึงไม่ชอบ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายซึ่งเป็นกรรมเดียวกับความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย จำคุก ๒ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่งโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี และคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้ แม้จะ

เป็นการแก้ไขมาก็ตาม แต่เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนดไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ฎีกาของโจทก์ร่วมขอให้ไม่รอกการลงโทษแก่จำเลยเป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการลงโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงจึงต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถาม ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก และศาลอุทธรณ์พิพากษายืน แต่มีผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา ชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๕๗/๒๕๖๓ ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โดยมีได้พิพากษากลับ คดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์จะอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้เฉพาะในคดีซึ่งต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๑๔, ๒๑๙ และ ๒๒๐ จะอนุญาตให้ฎีกาในคดีซึ่งต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๙ ตี ไม่ได้

ฎีกาของจำเลยที่ขอให้รอกการลงโทษเป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการลงโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ซึ่งเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและต้องห้ามมิให้ฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ และศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยมานั้นเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำถาม คดีก่อน จำเลยเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์กับพวกเป็นจำเลยมีประเด็นว่าสัญญาขายฝากที่ดินพิพาทเป็นนิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินหรือไม่ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่ามีใช่นิติกรรมอำพราง ระหว่างอุทธรณ์ โจทก์ซึ่งได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวมาฟ้องขับไล่จำเลยและเรียกค่าเสียหาย ดังนี้ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๙๑/๒๕๖๓ คดีก่อนจำเลยทั้งสองเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์และ ส. เป็นจำเลย มีประเด็นแห่งคดีว่าสัญญาขายฝากที่ดินพิพาทเป็นนิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินระหว่างจำเลยทั้งสองกับ ส. หรือไม่ ซึ่งศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า สัญญาขายฝากที่ดินพิพาทมีใช่นิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินระหว่างจำเลยทั้งสองกับ ส. ที่ดินพิพาทตกเป็นของ ส. ตั้งแต่วันรับซื้อฝาก เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ได้ถอนที่ดินพิพาทคืนภายในกำหนด ส. มีสิทธิขายที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ ในคดีก่อนได้ อันเป็นการวินิจฉัยในเรื่องความสมบูรณ์ของนิติกรรมการขายฝากที่จำเลยทั้งสองในคดีนี้ทำกับ ส. (ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๕ โจทก์ได้ฟ้องจำเลยทั้งสอง) คดีนี้โจทก์ซึ่งได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาตามสัญญาซื้อขายที่โจทก์ทำกับ ส. ฟ้องขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสองและเรียกค่าเสียหาย อันเป็นการใช้สิทธิในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยมีประเด็นแห่งคดีว่าจำเลยทั้งสองอยู่ในที่ดินพิพาทโดยละเมิดหรือไม่ เพียงใด ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับคดีก่อน ดังนี้ มิใช่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอีกในประเด็นแห่งคดีที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ